

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 998

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 18 augustus 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) - Aankoop landbouwgrond in vallei Zwarte Beek Houthalen-Helchteren

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft recentelijk alweer een groot stuk landbouwgrond aangekocht. Deze keer gaat het om een stuk grond van ruim 150 hectare in Houthalen-Helchteren "om de natuur in de Vallei van de Zwarte beek te herstellen". Om de actie goed te praten, gebruikt Filip Hubin van ANB het argument dat "Europa Vlaanderen daar ook toe verplicht". Een argument dat door de minister ook voortdurend wordt gebruikt, maar al meermaals ontkracht werd.

Peter Bruggen, provinciaal secretaris van Boerenbond Limburg, geeft aan dat de grond op het gewestplan immers wel aangeduid staat als landbouwgebied: "Wij hebben geen enkel signaal gekregen dat er zo'n aankoop op til was. Dat betreuren we, zeker omdat het om zo'n grote oppervlakte gaat. Ze zeggen dat het niet om herbestemd agrarisch gebied gaat, maar dat is een non-argument. Het is nog altijd de ruimtelijke ordening die bepaalt waar industrieel, agrarisch en natuurgebied ligt. Ik zie de aankoop van Limburgse landbouwgrond per jaar alleen maar stijgen. Vorig jaar was het 100 hectare. Nu komt daar in één keer 154 hectare bij. Dat zal enerzijds gevolgen hebben voor landbouwers in de omgeving die strengere regels zullen opgelegd krijgen en het nu al zo moeilijk hebben. Anderzijds drijft zo'n aankoop de prijs van landbouwgrond op. Zo ontnemen je jonge boeren hun kansen."

De Vlaamse Regering besliste in het regeerakkoord echter om vooral in groene bestemmingen te gaan bebossen. ANB zou eerder al aangegeven hebben dat het budget voor de aankoop van grond om de natuurdoelstellingen van de Vlaamse Regering te realiseren 'onbeperkt' zou zijn.

1. In welke mate werkt de minister aan oplossingen voor de problemen, aangekaart door Boerenbond Limburg? Hoe garandeert de minister dat er voldoende landbouwgrond beschikbaar en betaalbaar blijft voor de (beginnende) Vlaamse landbouwers? Zijn er extra maatregelen/initiatieven nodig om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van landbouwgrond te garanderen? Zo ja, welke en wanneer zal de minister daartoe actie ondernemen?
2. Welk budget werd door ANB besteed voor de aankoop van de 154 hectare landbouwgrond in Houthalen-Helchteren? Hoe verhoudt die prijs zich tegenover de gemiddelde prijs per hectare van Limburgse landbouwgrond?
3. Hoe en wanneer werd precies vastgesteld dat die gebieden overbemest zouden zijn? Wat zijn/waren de concrete cijfers? Was de aankoop van deze 154 hectare volgens de minister de enige en correcte oplossing? Welke andere denkpluims werden als oplossing

**Vlaams
Parlement**

beschouwd en/of ook concreet onderzocht? Waarom werd niet voor een van die/een andere oplossing(en) gekozen?

4. Graag een jaarlijks overzicht van de door ANB aangekochte hectaren landbouwgrond in Limburg sinds 2014, inclusief het aantal hectare dat al in 2023 aangekocht werd. Hoe beschouwt de minister deze evolutie?

ANTWOORD

op vraag nr. 998 van 18 augustus 2023
van **CHRIS JANSSENS**

1. Voor het antwoord op vraag 1 verwijs ik naar mijn antwoord op deelvraag 1 van uw schriftelijke vraag 487 van 15 februari 2023.
2. Aangezien de grond gekocht werd van een privaat persoon is het aankoopbedrag als persoonsgegevens beschermd onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR) en kan dit niet zonder voorafgaande toestemming van de verkoper worden meegedeeld.

Daarnaast wil ik er in het algemeen ook op wijzen dat door het bekendmaken van aankooprijzen van gronden die alleen maar stijgen waardoor de onderhandelingsmarge van de overheid in ruime mate teniet gedaan wordt.

3. Op 29/10/2013 deed zich een milieu-incident voor waarbij in het gebied de mestverwerkingsinstallatie overschuurde en grote hoeveelheden digestaat (d.i. materiaal dat overblijft na vergisting) via drainagegrachten terechtkwamen in de Bolisserbeek en de Dommel. De cijfers die naar aanleiding hiervan werden verzameld zijn terug te vinden in het INBO-rapport 'Huidige milieudruk in het brongebied en de bovenloop van de Zwarte Beek, de Bolisserbeek en de Dommel en mitigerende maatregelen' van september 2015. Ik verwijs hiervoor naar de publicatiepagina van de Vlaamse overheid via deze link: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/17664>

De aankoop van de gronden is te verantwoorden omdat het brongebied van de Zwarte beek en de bovenloop van de Bolisserbeek een cruciale rol spelen in de duurzame instandhouding van voedselarme biotopen als laagveenhabitats en beekprikpopulatie in dit beekdal, waarvoor de SBZ op Vlaams niveau essentieel is. In het besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing met toepassing van de Habitatrichtlijn van de speciale beschermingszone 'BE2200029 Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden' en tot definitieve vaststelling voor die zone en voor de met toepassing van de Vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2218311 militair domein en de vallei van de Zwarte Beek' van de bijhorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van 23/04/2014 wordt als prioritaire inspanning onder meer buffering van voedselarme habitats voorzien. Hierin wordt onder meer gesteld dat het brongebied van de Zwarte Beek en aansluitend de bovenloop van de Bolisserbeek gevrijwaard dienen te worden van elke vorm van nutriëntenbelasting in grond- en oppervlaktewater omdat de beoogde habitattypen een voedselarme situatie vereisen. De bodems moeten worden hersteld tot het gewenst trofieniveau.

De aangekochte gronden zijn overbemest (zie INBO-rapport) en de vegetatie die onder andere uit graszoden bestaat die veel water nodig hebben, is zeer nefast voor het voortbestaan van de vallei. Het is daarom van cruciaal belang om op korte termijn stappen te kunnen zetten in de bescherming van het brongebied en om toekomstige incidenten te vermijden, zeker omdat de omliggende topnatuur door het huidige agrarisch gebruik sterk bedreigd wordt.

4. Het ANB houdt pas vanaf 2019 de aangekochte gronden bij in een GIS-laag. Dit maakt dat er slechts vanaf 2019 GIS bevragingen kunnen uitgevoerd worden om de

ruimtelijke bestemming van de verworven gronden te kennen. Ik verwijs hiervoor naar onderstaande tabel. Uit deze cijfers kan enkel afgeleid worden dat de oppervlaktes sterk variëren van jaar tot jaar afhankelijk van de opportuniteiten die zich voordoen voor de aankoop van gronden in kader van natuurherstel/-behoud.

Belangrijk hierbij is te weten dat het alle 'gele' gewestplanbestemmingen betreft; dus ook percelen met de bestemming brongebied, agrarische gebieden met ecologisch belang, valleigebied enz. zijn hier inbegrepen.

Jaar	Oppervlakte (ha) aangekocht in gele gewestplanbestemmingen
2019	35
2020	133
2021	91
2022	100
2023	201

Voor cijfers voor heel Vlaanderen verwijs ik naar uw schriftelijke vraag 487 van 15 februari 2023.